

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas Atzinums par tematu "Priekšlikums Padomes direktīvai par kopīgu finanšu darījuma nodokļa sistēmu un grozījumiem Direktīvā 2008/7/EK"

COM(2011) 594 final

(2012/C 181/11)

Ziņotājs: **PALMIERI kgs**

Padome saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 113. pantu 2011. gada 19. oktobrī nolēma konsultēties ar Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteju par tematu

"Priekšlikums Padomes direktīvai par kopīgu finanšu darījuma nodokļa sistēmu un grozījumiem Direktīvā 2008/7/EK"

COM(2011) 594 final.

Par Komitejas dokumenta sagatavošanu atbildīgā Ekonomikas un monetārās savienības, ekonomiskās un sociālās kohēzijas specializētā nodaļa atzinumu pieņēma 2012. gada 7. martā.

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja 479. plenārajā sesijā 2012. gada 28. un 29. martā (29. marta sēdē), ar 164 balsīm par, 73 balsīm pret un 12 atturoties, pieņēma šo atzinumu.

1. Secinājumi un ieteikumi

1.1 Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja (EESK) atbilstoši nostājai, ko ir paudis Eiropas Parlaments ⁽¹⁾, atzinīgi vērtē Eiropas Komisijas priekšlikumu, ar ko paredz ieviest finanšu darījuma nodokli (FDN) un kas pilnībā atbilst agrākajos atzinumos izteiktajiem viedokļiem ⁽²⁾.

1.2 EESK jau vienā no iepriekšējiem atzinumiem ⁽³⁾ ir uzsvērusi, ka ir svarīgi no jauna nodrošināt Eiropas Savienības (ES) finanšu autonomiju, kā tas bija sākotnēji norādīts Romas līguma 201. pantā. Šajā kontekstā finanšu darījuma nodoklis EESK skatījumā var būt viens no galvenajiem ES pašu resursu jaunās sistēmas elementiem. Tas ir instruments, kas spēj nodrošināt finansiālo patstāvību, kura nepieciešama daudzgadu finanšu shēmai 2014.–2020. gadam.

1.3 EESK atkārtoti uzsver nepieciešamību panākt FDN vispārējo piemērošanu, tomēr uzskata, ka vislabākais veids panākt šo mērķi ir, kā tas jau tika apgalvots 2010. gada 15. jūlijā pieņemtajā atzinumā (sk. 2. zemsvītras piezīmi), Eiropas Savienībā ieviest FDN. Atbilstoši komisāra *Algirdas Šemeta* kga un

Eiropas Parlamenta nostājai EESK uzskata, ka šajā jomā, tāpat kā daudzu vispārēju politikas jomu (piemēram, klimata pārmaiņu politikas) gadījumā, ES var un tai vajag uzņemties autoritatīvu vadošo lomu ⁽⁴⁾. EESK tomēr uzskata, ka jāiegulda pēc iespējas lielāki centieni, lai šādu nodokli ieviestu visā pasaulē.

1.3.1 EESK uzskata, ka šajā kontekstā jāskata arī deviņu ES dalībvalstu (Vācijas, Francijas, Itālijas, Austrijas, Beļģijas, Somijas, Grieķijas, Portugāles, Spānijas) finanšu ministru vēstule ES Padomes prezidentvalstij Dānijai. Šajā vēstulē minētās dalībvalstis atzinīgi vērtē prezidentvalsts lēmumu paātrināt analīzi un sarunas par FDN piemērošanu.

1.4 EESK uzskata, ka FDN ieviešana ir daļa no plašāka procesa, ko Komisija aizsāka, pārskatot svarīgākās finanšu instrumentu tirgu direktīvas (COM(2011) 656 un COM(2011) 652), lai nodrošinātu šo tirgu labāku pārredzamību, efektivitāti un izmantojamību. Bez tam, kā jau uzsvērts vienā no iepriekšējiem atzinumiem, EESK uzskata, ka finanšu sektora stabilitāte un efektivitāte un līdz ar to pārmērīga riska uzņemšanās ierobežošana, kā arī finanšu iestādēm paredzētu pareizu stimulu radīšana būtu jānodrošina ar atbilstīgu regulējumu un uzraudzību.

1.5 EESK uzskata, ka, lai novērstu vai vismaz mazinātu finanšu darbības pārvietošanas risku, rezidences (jeb teritoriālo) principu, ko ierosināja Komisija, vajadzētu papildināt ar emisijas

⁽¹⁾ Eiropas Parlaments "atbalsta finanšu darījumu nodokļa ieviešanu, jo tas uzlabotu tirgus darbību, samazinot spekulācijas, un palīdzētu finansēt vispasaules publiskos ieguvumus, kā arī samazinātu budžeta deficītu".

Eiropas Parlamenta rezolūcija par novatoriskiem finansēšanas veidiem Eiropā un pasaulē (2010/2105 (INI)), dokuments pieņemts 2011. gada 8. martā.

⁽²⁾ Pašiniciatīvas atzinums par tematu "Finanšu darījumu aplikšana ar nodokli" pieņemts 2010. gada 15. jūlijā (OV C 44/14, 11.2.2011., 81. lpp.)

Atzinums par tematu "Par nodokļiem finanšu sektorā" (COM(2010) 549 final) pieņemts 2011. gada 15. jūnijā (OV C 248/11, 25.8.2011., 64. lpp.).

⁽³⁾ Atzinums par paziņojumu "ES budžeta pārskatīšana" (OV C 248/13, 25.8.2011., 75. lpp.).

⁽⁴⁾ *Algirdas Šemeta*, EU tax coordination and the financial sector. EU Commissioner for Taxation and Customs Union, Audit and Anti-Fraud. Speech/12/109. Londona, 2012. gada 17. februāris.

Eiropas Parlamenta rezolūcija par novatoriskiem finansēšanas veidiem Eiropā un pasaulē (P7_TA-PROV(2011)0080).

principu, kuru izvirzīja Eiropas Parlaments. Pamatojoties uz emisijas principu, nodoklis tiek piemērots (kā zīmogodeva) darījumiem, kas skar visus finanšu instrumentus, kurus emitējušas ES reģistrētas juridiskās personas, jo pretējā gadījumā pirkšanas vai pārdošanas līgumi zaudētu spēku ⁽⁵⁾.

1.6 EESK uzskata, ka FDN piemērošana ļaus nodrošināt finanšu sektora taisnīgāku ieguldījumu Eiropas Savienības publiskajā budžetā un dalībvalstu budžetos.

1.7 EESK atzinīgi vērtē faktu, ka ar FDN ieviešanu ir iespējams mainīt finanšu operatoru peļņas sistēmu, samazinot tādu bieži veiktu darījumu skaitu, kam ir īss latentuma periods (*high frequency and low latency trading*). Šie ārkārtīgi spekulatīvie darījumi ir finanšu tirgu nestabilitātes avots, un tiem nav nekā kopīga ar reālās ekonomikas normālu darbību. Tādējādi ar FDN starpniecību būs iespējams stabilizēt finanšu tirgus, palielinot ieguvumus no vidēja termiņa un ilgtermiņa finanšu ieguldījumiem, un minētos ieguvumus var novirzīt uzņēmumiem.

1.7.1 EESK uzskata, ka ārkārtīgi spekulatīvu darījumu ātruma samazināšana, kas notiek, pateicoties FDN ieviešanai, ievērojami stabilizēs vērtības svārstības finanšu tirgos un uzņēmumiem, kuri darbojas reālās ekonomikas apstākļos, nodrošinās stabilākas finanšu iespējas ieguldījumiem ⁽⁶⁾.

1.8 EESK uzskata, ka viens no svarīgākajiem FDN ieviešanas sekām būs situācijas uzlabošanās valsts parādā jomā. Valsts obligāciju krīzes kļūst intensīvākas izteiktas finanšu nestabilitātes apstākļos. Ieņēmumu palielināšanās saistībā ar FDN ieviešanu sekmēs finanšu politikas stabilizāciju un mazinās vajadzību aizņemties vēl vairāk. Tam būs tieša ietekme uz līdzekļiem, kas ienāk dalībvalstīm, un netieša ietekme uz līdzekļiem, kuri ienāks ES budžetā, aizstājot dalībvalstu ieguldījumus.

1.9 EESK atzīst, ka, ņemot vērā to, ka līdz šim jau vismaz desmit ES dalībvalstis ir ieviesušas FDN tādā vai citādā veidā, šā nodokļa ieviešana veicinās nodokļu saskaņošanu un nodrošinās iekšējā tirgus pareizu darbību, tādējādi ļaujot izvairīties no izkropļojumiem.

⁽⁵⁾ Eiropas Parlamenta 2012. gada 10. februāra ziņojuma projekts par priekšlikumu Padomes direktīvai par kopīgu finanšu darījuma nodokļa sistēmu un grozījumiem Direktīvā 2008/7/EK, ziņotāja — Anni Podimata kdze.

⁽⁶⁾ Schulmeister, S., *Implementation of a General Financial Transaction Tax*. Austrian Institute of Economic Research. Commissioned by the Federal Chamber of Labour, 2011. gads.
Griffith-Jones, S., Persaud, A., *Financial Transaction Taxes*, 2012. gads, <http://www.europarl.europa.eu/document/activities/cont/201202/20120208ATT37596/20120208ATT37596EN.pdf>.

1.10 EESK uzsver vajadzību uzmanīgi pārvaldīt negatīvās makroekonomiskās un mikroekonomiskās sekas, kas saistītas ar FDN leģislatīvo piemērošanu, un novēršot vai vismaz samazināt ar tām saistītos riskus un attiecīgās izmaksas. Tāpēc EESK uzskata, ka vajadzētu izvērtēt atbilstošu kompensācijas mehānismu ieviešanu, lai kompensētu visnopietnākās negatīvās sekas, kādas FDN ieviešana varētu izraisīt reālajā ekonomikā.

1.10.1 EESK uzskata, ka ziņojums par FDB piemērošanas seku uzraudzību un turpmāku novērtēšanu jāiesniedz Parlamentam un Padomei katru gadu, nevis trīs gadus pēc FDN ieviešanas ⁽⁷⁾.

1.11 EESK uzskata, ka FDN ieviešanas ietekme jānovērtē, ņemot vērā iekšzemes kopprodukta (IKP) samazināšanos ilgtermiņā (kā norādīts Komisijas ietekmes novērtējumā), kā arī vispārējo nodokļa ieguldījumu attiecībā uz i) finanšu tirgu labāku darbību sakarā ar to lielāku stabilizāciju; ii) ieguldījumu novirzīšanu uz reālo ekonomiku; iii) regulējošiem pasākumiem, kas var uzlabot Eiropas finanšu tirgu izmantojamību, efektivitāti un pārredzamību; iv) nodokļu konsolidāciju dalībvalstīs saistībā ar lielāku līdzekļu pieejamību; v) mājsaimniecību uzkrājumiem un ieguldījumiem. Saskaņā ar jaunākajām aplēsēm, minētie faktori, kopumā ņemot, ilgtermiņā var pat izraisīt IKP pieaugumu par 0,25 % ⁽⁸⁾.

1.12 EESK pauž šaubas par FDN piemērošanas ietekmes novērtējumu, kas pievienots Komisijas priekšlikumam, un uzskata, ka tajā nav ņemta vērā virkne seku, no kurām dažas ir minētas šajā atzinumā, un tas var kaitēt priekšlikuma vispārējam novērtējumam. Tāpēc EESK lūdz Komisijai steidzami veikt padziļinātu papildu novērtējumu.

1.13 EESK atbalsta Komisijas lēmumu finanšu darbības nodokļa (*financial activity tax (FAT)*) vietā ierosināt FDN. Lai gan FAT labāk regulē ar sadali saistītos aspektus (jo tam ir labāka saikne ar ienākumiem no finanšu darbības), tomēr pastāv lielāks risks, ka tā slogs tiktu uzlikts patērētājiem un uzņēmumiem un mazākā mērā sekmētu finanšu tirgu stabilizāciju.

1.14 EESK uzskata par lietderīgu atgādināt, ka kopš 2010. gada rudens to Eiropas aptaujāto Eiropas iedzīvotāju procentuālā daļa, kas atbalsta FDN ieviešanu, nav mazāka par 60 %. 2010. gada rudenī tā bija 61 %, 2011. gada pavasarī — 65 %, bet 2011. gada rudenī — 64 % ⁽⁹⁾. Šā iemesla dēļ FDN ieviešana var būt pirmais nozīmīgais solis, lai finanšu nozare atgūtu ES iedzīvotāju uzticību, kas ir nepieciešama.

⁽⁷⁾ Kā norādīts Komisijas ietekmes novērtējumā SEC(2011) 1103 final.

⁽⁸⁾ Griffith-Jones, S., Persaud, A., *op. cit.*, 2012. gads.

⁽⁹⁾ Eiropas Komisija (2011) "Eurobarometrs 76. Sabiedriskā doma Eiropas Savienībā. Pirmie rezultāti". Pētījums veikts 2011. gada novembrī, publicēts 2011. gada decembrī.

1.15 Pildot Komisijas, Parlamenta un Padomes padomdevējas struktūras funkcijas, EESK apņemas pastāvīgi uzraudzīt procesu, kurā Komisijas priekšlikums par FDN ieviešanu kļūš par tiesību aktu.

2. Komisijas priekšlikums Padomes direktīvai, ar ko izveido kopīgu finanšu darījuma nodokļa sistēmu

2.1 Kopš 2009. gada G20 sanāsmēs (Pitsburgā, Toronto, Kannās) Eiropas Komisija ir aizvien uzsvērusi prasību ieviest pasaules līmenī finanšu darījuma nodokli. Atbilstoši šai ievirzei Komisija 2010. gada 7. oktobrī publicēja paziņojumu par nodokļiem finanšu sektorā (COM(2010) 549 final).

2.2 Pašlaik, balstoties uz strukturētāku pamatu, Komisija no jauna ierosina finanšu darījuma nodokļa (FDN) ieviešanu. Priekšlikums iekļaujas jaunajā daudzgadu finanšu shēmā (DFS) (2014.–2020. gadam), ar ko Komisija iepazīstināja, lai, izmantojot stabilāku un atbilstīgāku pašu resursu sistēmu, nodrošinātu lielāku finansiālo autonomiju Eiropas Savienības daudzgadu budžetam ⁽¹⁰⁾.

2.3 Nodoklis tiks piemērots finanšu darījumiem, kuros ir iesaistītas finanšu iestādes, izņemot darījumus, kas attiecas uz iedzīvotājiem un uzņēmumiem (apdrošināšanas līgumu slēgšana, hipotekārais aizdevums, patēriņa kredīts vai maksājumu pakalpojumi), uz darījumiem primārajā tirgū (izņemot pārvedamu vērtspapīru kolektīvo ieguldījumu uzņēmumu (PVKIU) un alternatīvo ieguldījumu fondu (AIF) akciju un sertifikātu emisiju un dzēšanu), kā arī uz tūlītējiem valūtas darījumiem (nevis valūtas atvasinātiem instrumentiem).

2.4 FDN maksā finanšu iestādes, kas piedalās finanšu darījumā vai nu uz sava rēķina, vai uz citu personu rēķina, vai kas darbojas darījuma puses vārdā. Finanšu darījumiem ar Eiropas Centrālo banku (ECB) un valstu centrālajām bankām netiek piemērots nodoklis. Centrālos darījumu starpniekus (CDS), centrālos vērtspapīru depozitārijus (CVD) un starptautiskos centrālos vērtspapīru depozitārijus (SCVD), kā arī Eiropas Finanšu stabilitātes instrumentus (EFSI) neuzskata par finanšu iestādēm, ciktāl tie veic funkcijas, kas pašas par sevi nav uzskatāmas par tirdzniecisku darbību.

2.5 Lai mazinātu pārvietošanas risku, kas nepārprotami radīsies, tiek piemērots rezidences (jeb teritoriālais) princips, ar kuru saskaņā nav svarīga darījuma vieta, bet gan finanšu dalībnieku reģistrācijas dalībvalsts. Darījums tiek aplikts ar nodokli, ja vismaz viena no darījumā iesaistītajām iestādēm atrodas ES.

⁽¹⁰⁾ Priekšlikums Padomes regulai, ar ko nosaka daudzgadu finanšu shēmu 2014.–2020. gadam (COM(2011) 398 final) un kas juridiski transponē Komisijas 2011. gada 29. jūnija paziņojumu "Budžets stratēģijai "Eiropa 2020"" (COM(2011) 500 final).

2.5.1 Saskaņā ar direktīvas 3. pantu finanšu iestādes ir reģistrētas kādas DV teritorijā, ja ir izpildīts vismaz viens no šādiem nosacījumiem:

— attiecīgās dalībvalsts iestādes ir atļāvušas tām rīkoties kā finanšu iestādēm saistībā ar darījumiem, uz kuriem attiecas minētā atļauja;

— tās ir reģistrētas attiecīgajā dalībvalstī;

— to pastāvīgā adrese vai parastā uzturēšanās vieta ir attiecīgajā dalībvalstī;

— attiecīgajā dalībvalstī tām ir filiāle;

— tās rīkojas vai nu uz sava rēķina, vai uz citas personas rēķina, vai rīkojas darījuma puses vārdā finanšu darījumā ar citu finanšu iestādi, kas ir reģistrēta attiecīgajā dalībvalstī, vai ar pusi, kura ir reģistrēta attiecīgās dalībvalsts teritorijā un nav finanšu iestāde ⁽¹¹⁾.

2.6 FDN kļūst uzliekams katram finanšu darījumam brīdī, kad notiek finanšu darījums. Ņemot vērā darījumu daudzveidību, ir paredzētas divas dažādas nodokļa bāzes. Nodokļa pirmā bāze attiecas uz darījumiem, kas nav saistīti ar atvasinājumu līgumiem, kuriem ar nodokli aplikamā bāze atbilst atlīdzībai, ko dalībnieks maksā vai kura jāmaksā trešām personām. Ja atlīdzība ir zemāka par tirgus cenu vai tā nav paredzēta, nodokļa bāze tiks aprēķināta pēc tirgus cenas. Nodokļu otrā bāze attiecas uz finanšu darījumiem, kas saistīti ar atvasinājumu līgumiem; šajā gadījumā nodokļu bāze atbilst atvasinājumu līgumā noteiktajai summai finanšu darījuma brīdī.

2.6.1 Minimālās likmes, kas dalībvalstij jāpiemēro nodokļu bāzei, ir šādas:

i) 0,1 % darījumiem, kas nav saistīti ar atvasinājumu līgumiem;

ii) 0,01 % darījumiem, kas ir saistīti ar atvasinājumu līgumiem.

Katrai darījumu kategorijai dalībvalsts var piemērot tikai vienu likmi. Tomēr dalībvalsts ir tiesīga piemērot augstākas likmes salīdzinājumā ar noteiktajām minimālajām likmēm.

2.7 Par nodokļa nomaksu ir atbildīga katra finanšu iestāde, kas piedalās darījumā kā iesaistītā puse, rīkojas citu dalībnieku vai darījumā iesaistītās puses vārdā, vai tad, ja darījums ir veikts tās vārdā; tomēr arī citas darījumā iesaistītās puses tiek uzskatītas par solidāri lidzatlīdzīgām saskaņā ar zināmiem nosacījumiem. Tomēr dalībvalsts ir tiesīga noteikt citus iespējamus

⁽¹¹⁾ Ja ir izpildīti vairāki nosacījumi, piederības valsts tiks noteikta, ņemot vērā pirmo no minētajiem nosacījumiem, kas tiek izpildīts.

atbildīgos, kā arī reģistrācijas, uzskaites, ziņošanas pienākumus un citus pienākumus, kuru mērķis ir nodrošināt nodokļa faktiski nomaksu.

2.8 Ja darījumi tiek veikti elektroniski, nodoklis jānomaksā brīdī, kad tas kļūst uzliedzams; pārējos gadījumos ir paredzēts, ka nodoklis jānomaksā ne vēlāk kā trīs darba dienu laikā.

2.9 Dalībvalstij jāveic preventīvi pasākumi, lai novērstu nemaksāšanas, apiešanas un ļaunprātīgas izmantošanas riskus. Šajā jomā Komisija pēc konsultēšanās ar Padomi var ierosināt deleģētos aktus.

2.10 FDN ieviešana saistās ar citu iespējamo finanšu darījuma nodokļu atcelšanu vai neieviešanu dažādās dalībvalstīs.

2.11 No Komisijas priekšlikuma izriet, ka, pieņemot kopēju minimālo nodokli, kura stāšanās spēkā ir paredzēta 2014. gada 1. janvārī, varētu saskaņot iniciatīvas, ko saistībā ar FDN jau ir uzsākušas dalībvalstis, un nodrošināt vienotā tirgus pienācīgu darbību.

2.12 Lēmums par finanšu darījuma nodokli tika pieņemts pēc tam, kad tika izstrādāts ietekmes novērtējums, kurā kā iespējamā alternatīva tika ņemta vērā arī finanšu darbības nodokļa ieviešana, tomēr par labāko risinājumu tika atzīts FDN. Pamatojoties uz šo ietekmes novērtējumu, tika lēsts, ka nodokļa iekasēšana katru gadu varētu dot 57 miljardus *euro* (37 miljardi būtu ES budžetam, bet atlikušie 20 miljardi *euro* — katras dalībvalsts budžetam) ⁽¹²⁾.

2.13 Paredzēts, ka Komisija regulāri nosūtīs Padomei ziņojumu par direktīvas piemērošanu un iespējamus priekšlikumus grozījumiem. Pirmo ziņojumu ir paredzēts nosūtīt 2016. gada 31. decembrī, bet nākamie ziņojumi tiks izstrādāti ik pēc pieciem gadiem.

3. Vispārīgas piezīmes

3.1 Šajā atzinumā EESK vēlas izvērtēt Komisijas priekšlikumu, kura uzdevums ir veicināt to, ka tiek pieņemta Padomes direktīva par kopīgas finanšu darījuma nodokļa sistēmas izveidi (COM(2011) 594 final ⁽¹³⁾).

3.2 Šā atzinuma mērķis ir turpināt pārdomas, kas iepriekš aizsāktas 2010. gada 15. jūlija pašiniciatīvas atzinumā par

finanšu darījumu aplikšanu ar nodokli, kā arī 2011. gada 15. jūnija atzinumā (sk. 2. zemsvītras piezīmi) par paziņojumu par nodokļiem finanšu sektorā (COM(2010) 549 final).

3.3 Priekšlikums par FDN ir izstrādāts, pamatojoties uz faktu, ka informācijas un komunikācijas tehnoloģiju attīstības dēļ pēdējo divdesmit gadu laikā finanšu tirgos ir strauji pieaudzis finanšu darījumu apjoms un attiecīgo cenu svārstības, destabilizējot pasaules ekonomiku ⁽¹⁴⁾.

3.3.1 Finanšu tirgi, kas līdz šim bija finanšu līdzekļu iegūšanas instruments reālajai ekonomikai, pakāpeniski ieguva galveno nozīmi kā pašmērķis, faktiski iedragājot reālo ekonomiku. Ņemot vērā šo situāciju, EESK uzskata par lietderīgu piemērot šiem tirgiem mehānismus, kas ar regulējumu var nodrošināt efektivitāti un ar pārredzamību — izmantojamību un vienlaikus nodrošināt, ka šie mehānismi sniedz atbilstīgu ieguldījumu (līdzīgi kā citi ražošanas faktori) ES budžetā un dalībvalstu budžetos ⁽¹⁵⁾.

3.3.2 EESK vēlreiz uzsver, ka pašreizējo krīzi ir izraisījuši 2007. gada finanšu krīze, kas no 2008. gada aptvēra reālo ekonomiku ⁽¹⁶⁾, un uzskata, ka nozare, kura ir vislielākā mērā atbildīga par šīm krīzēm, proti, finanšu nozare, jāaicina sniegt taisnīgu ieguldījumu šīs krīzes pārvarēšanā. Līdz šim ES dalībvalstis apņēmas atbalstīt finanšu nozari (ar finansējumu un garantijām) 4 600 miljardu *euro* apmērā jeb 39 % no ES 27 dalībvalstu IKP 2009. gadā. Šis ieguldījums nopietni pasliktināja dažu ES dalībvalstu valsts finanšu stāvokli un izraisīja bīstamu eurozonas krīzi ⁽¹⁷⁾.

⁽¹⁴⁾ Valūtas darījumu vērtība ir vismaz 70 reizes augstāka salīdzinājumā ar preču un pakalpojumu tirdzniecību pasaules līmenī. Eiropā 2006. gadā darījumu vērtība atvasinājumu tirgos bija 84 reizes lielāka nekā IKP, bet darījumu vērtība aktuāltirgos (valūtas vai vērtspapīru pirkšana vai pārdošana ar tūlītējiem līgumiem, kas noslēgti uz vietas) bija tikai 12 reizes augstāka par ES nominālo IKP. Schulmeister, S., Schratzenstaller, M., Picek, O., *A General Financial Transaction Tax – Motives, Revenues, Feasibility and Effects*, Austrian Institute of Economic Research, *Research Study commissioned by Ecosocial Forum Austria, co-financed by Federal Ministry of Finance and Federal Ministry of Economics and Labour*, 2008. gada marts.

⁽¹⁵⁾ Haug, J., Lamassoure, A., Verhofstadt, G., Gros, D., De Grauwe, P., Ricard-Nihoul, G., Rubio, E., *Europe for Growth – For a Radical Change in Financing the EU*, 2011. gads.

Larosière grupas ziņojums, OV C 318, 23.12.2009.

Eiropas Parlamenta 2010. gada 15. jūnija "Ziņojums par finanšu, ekonomikas un sociālo krīzi — veicamie pasākumi un iniciatīvas (2010/2242 (INI))", ziņotāja — *Pervenche Berès* kdze.

Eiropas Parlamenta 2010. gada 8. marta rezolūcija par nodokļu piemērošanu finanšu darījumiem (2009/2750 (RSP)).

Eiropas Parlamenta 2011. gada 8. marta rezolūcija par novatoriskiem finansēšanas veidiem Eiropā un pasaulē (2010/2105 (INI)), ziņotāja — *Anni Podimata* kdze.

⁽¹⁶⁾ Atzinums par tematu "Komisijas paziņojums "Ekonomikas politikas koordinēšanas uzlabošanas stabilitātei, izaugsmei un nodarbinātībai — instrumenti labākai ES ekonomikas pārvaldībai", OV C 107, 6.4.2011.

⁽¹⁷⁾ Eiropas Komisija, Brisele, 2011. gada 28. septembrī, SEC(2011) 1103 final, Komisijas dienestu darba dokuments "Ietekmes novērtējuma kopsavilkums. Pavaddokuments dokumentam "Priekšlikums Padomes direktīvai par kopīgu finanšu darījuma nodokļa sistēmu un grozījumiem Direktīvā 2008/7/EK" (COM(2011) 594 final).

⁽¹²⁾ Eiropas Komisija, Brisele, 2011. gada 28. septembrī, SEC(2011) 1103 final, Komisijas dienestu darba dokuments "Ietekmes novērtējuma kopsavilkums. Pavaddokuments dokumentam "Priekšlikums Padomes direktīvai par kopīgu finanšu darījuma nodokļa sistēmu un grozījumiem Direktīvā 2008/7/EK".

⁽¹³⁾ Priekšlikums Padomes direktīvai par kopīgu finanšu darījuma nodokļa sistēmu un grozījumiem Direktīvā 2008/7/EK (COM(2011) 594 final).

3.4 Šajā kontekstā priekšlikums par finanšu darījuma nodokli iekļaujas Komisijas aizsāktajā procesā, kas paredz svarīgāko direktīvu pārskatīšanu vērtspapīru tirgu jomā, lai nodrošinātu finanšu tirgu labāku regulējumu un pārredzamību⁽¹⁸⁾, kā to vairākkārt ir vēlējusies EESK savos atzinumos.

3.5 Divos dažādos atzinumos (gan 2010. gada 15. jūlija pašiniciatīvas atzinumā (sk. 2. zemsvītras piezīmi), gan 2011. gada 15. jūnija atzinumā (sk. 2. zemsvītras piezīmi)) EESK jau ir paudusi atbalstu finanšu darījuma nodokļa ieviešanai.

3.5.1 EESK uzskata, ka ar Komisijas priekšlikumu (COM(2011) 594 final) tiek izveidota Eiropas finanšu darījuma nodokļa sistēma, kas ir atbilst to priekšlikumu vispārējām nostādņām, kuri tika analizēti iepriekšējos divos atzinumos.

3.6 EESK piekrīt galvenajiem iemesliem, kāpēc Komisija ierosināja piemērot FDN Eiropas līmenī:

- uzlikt lielākus nodokļus finanšu darbībām, lai finanšu nozares ieguldījums ES budžetā un dalībvalstu budžetos būtu taisnīgāks;
- mainīt finanšu nozares dalībnieku ierasto praksi, samazinot tādu bieži veiktu darījumu skaitu, kam ir īss latentuma periods (*high frequency and low latency trading*);
- saskaņot atsevišķu dalībvalstu FDN, nosakot divas minimālās likmes (0,1 % — obligācijām un akcijām; 0,01 % — atvasinātiem finanšu instrumentiem).

3.6.1 Runājot par ieguldījumu ES budžetā un dalībvalstu budžetos, sakarā ar ekonomisko krīzi un neseno valsts parāda krīzi ir vajadzīga politika, kas spēj atjaunot ekonomisko attīstību, ņemot vērā arvien lielākus valsts budžeta ierobežojumus. FDN ieviešana veicinātu ES budžeta jauno pašu resursu sistēmu un ļautu ievērojami samazināt dalībvalstu ieguldījumus, dodot iespēju konsolidēt valstu budžetus. Saskaņā ar Komisijas aplēsēm 2020. gadā jaunie pašu resursi varētu atbilst aptuveni pusei no ES budžeta, bet dalībvalstu ieguldījumi no nacionālā kopienākuma samazinātos līdz vienai trešdaļai no pašreizējās kvotas, kas pārsniedz trīs ceturtdaļas.

3.6.1.1 Kā jau tika iepriekš minēts, FDN piemērošana atbilstu arī taisnīguma principam. Pēdējo gadu laikā finanšu sistēma

⁽¹⁸⁾ Brisele, 2011. gada 20. oktobrī, COM(2011) 656 final, Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par finanšu instrumentu tirgiem, ar kuru atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2004/39/EK.

Brisele, 2011. gada 20. oktobrī, COM(2011) 652 final, Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par finanšu instrumentu tirgiem, ar ko groza Regulu [ETIR] par ārpusbiržas atvasinātiem finanšu instrumentiem, centrālajiem darījumu partneriem un tirdzniecības reģistriem.

guva labumu no nodokļu atvieglojumiem, un, tā kā finanšu pakalpojumus neaplika ar PVN, finanšu pakalpojumu sektora ieguvums ik gadu bija aptuveni 18 miljardu *euro* apmērā.

3.6.1.2 Šajā sakarā EESK jau ir paudusi atbalstu Komisijas priekšlikumam par nodokļu uzlikšanas sistēmas grozīšanu un finanšu nozares ieguldījuma palielināšanu. Tāpēc EESK uzskata, ka Komisijas priekšlikums ir solis vēlamajā virzienā.

3.6.2 Attiecībā uz iespēju, ka, ieviešot FDN, būs iespējams samazināt ļoti riskantu un spēcīgām svārstībām pakļautu finanšu darījumu apjomu, ir vērts aplūkot finanšu darījumu kategoriju, kuru priekšlikums skartu visvairāk. Tādos finanšu darījumos, kam ir īss latentuma periods, kas tiek veikti ļoti bieži un ar ļoti modernām informācijas tehnoloģijām, izmanto sarežģītus matemātiskus algoritmus, kuri sekundes daļās spēj izanalizēt tirgus datus un, īstenojot savas rīcības stratēģijas finanšu tirgos (daudzums, cena, termiņš, tirgus dalībnieku atrašanās vieta, pirkšanas/pārdošanas rīkojumi), samazina latentuma periodu, ko mēra mikrosekundēs jeb sekundes miljonajās daļās. Šie darījumi ļauj dalībniekam priekšlaicīgi reaģēt uz tirgus tendencēm un slēgt pirkšanas un pārdošanas darījumus sekundes desmitdaļā. Par šo darījumu kategoriju pat saka, ka tā ir datorizēta iekšējās informācijas izmantošana⁽¹⁹⁾.

3.6.2.1 Dažādos ES finanšu tirgos šo darījumu īpatsvars ir no 13 % līdz 40 %. Tiek lēsts, ka ASV tikai četros gados (no 2004. gada līdz 2009. gadam) minēto finanšu darījumu īpatsvars pieauga no 30 % līdz 70 %⁽²⁰⁾.

3.6.2.2 Šie darījumi ir pilnīgi nošķirti no reālās ekonomikas parastās darbības un var arī piesaistīt visas ekonomiskās resursus likviditāti, tādējādi novājinot sistēmas izturētspēju, kas jāsaprot kā sistēmas spēja pretoties spiedienam, kurš rodas krīzes periodos⁽²¹⁾.

3.6.2.3 Tā kā darījumu izmaksas palielinātos, FDN ieviešana mazinātu minēto darījumu apjomu, ņemot vērā nodokļa piemērošanas kumulatīvo iedarbību. Samazinoties šādu darījumu

⁽¹⁹⁾ Schulmeister, S., *op. cit.*, 2011. gads.

Duhigg, C., *Stock Traders Find Speed Pays, in Milliseconds, The New York Times*, 2011. gada 23. jūlijs.

⁽²⁰⁾ Eiropas Komisija, 2010. gada 8. decembrī, sabiedriskā apspriešana par tematu "Review of the Markets in Financial Instrument Directive (MiFID)", Iekšējā tirgus un pakalpojumu ģenerāldirektorāts.

Eiropas Komisija, 2010. gada 20. oktobrī, SEC(2011) 1226 final, Komisijas dienestu darba documents "Impact Assessment Accompanying the document Proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council on Markets in financial instruments [Recast] and the Proposal for a Regulation of the European Parliament and of the Council on Markets in financial instruments".

Austrian Institute of Economic Research, *op. cit.*, 2011. gads.

⁽²¹⁾ Persaud, A., *La Tobin Tax? Si può fare* (www.lavoce.info), 2011. gada 14. oktobrī.

apjomam, tiktu veicināta finanšu iestāžu darbība, kas vērsta uz tradicionālajām finanšu darbībām kredītu starpniecības jomā, un tas neapšaubāmi sniegtu priekšrocības tiem dalībniekiem, piemēram, mazajiem un vidējiem uzņēmumiem, kurus pašlaik skar smaga likviditātes krīze.

3.6.2.4 Pašlaik spēkā esošās finanšu darījuma nodokļu sistēmas ir pierādījušas spēju samazināt tirdzniecības apjomu un vērtspapīru cenu svārstības, tādējādi samazinot riska prēmijas. Tādēļ ir pamats uzskatīt, ka FDN ieviešana Eiropas līmenī ievērojami samazinātu arī šo neproduktīvo darījumu kategoriju.

3.6.3 Saistībā ar nodokļu saskaņošanu jāņem vērā, ka pašlaik desmit ES dalībvalstis (Beļģija, Kipra, Francija, Somija, Grieķija, Īrija, Itālija, Rumānija, Polija un Apvienotā Karaliste) jau pirms kāda laika ir ieviesušas dažādus finanšu darbības un darījuma nodokļa veidus. Minētajām valstīm vajadzēs pielāgot valstu tiesību aktus ES tiesību aktiem (citiem vārdiem sakot, no tām varētu tikt prasīts piemērot minimālo likmi un saskaņot nodokļa bāzi, ņemot vērā ES noteikumus). Attiecībā uz iekšējā tirgus pareizu darbību FDN ieviešana dotu priekšrocības visefektīvākajiem finanšu tirgiem un ļautu izvairīties no izkropļojumiem, kurus rada nodokļu noteikumi, ko dalībvalstis pieņēmušas vienpusēji.

4. Īpašas piezīmes

4.1 Komisija izstrādāja FDN ieviešanas ietekmes novērtējumu, kurā ir aplūkota šā nodokļa ilgtermiņa ietekme uz IKP Tiek lēsts, ka šī ietekme ir no $-0,17\%$ (ja likme ir $0,01\%$) līdz $-1,76\%$ (ja likme ir $0,1\%$) īpaši nelabvēlīga scenārija gadījumā, kad netiek ņemti vērā nekādi riska mazināšanas faktori, piemēram, iespēja izslēgt sākotnējo tirgu, darījumus, kuros ir iesaistīts vismaz viens ar finanšu nozari nesaistīts dalībnieks, vai arī ietekme uz citiem makroekonomiskajiem rādītājiem. Komisija uzskata, ka tad, ja riska mazināšanas faktori tiktu ņemti vērā, maksimālā ietekme uz IKP samazinātos no $-1,76\%$ līdz $-0,53\%$. Saistībā ar ietekmi uz nodarbinātību tika aplēsts, ka tā būtu no $-0,03\%$ (ja likme ir $0,01\%$) līdz $-0,20\%$ (ja likme ir $0,1\%$).

4.2 Īstenībā, ja, izvērtējot FDN ieviešanas ilgtermiņa ietekmi uz IKP, ņemtu vērā ietekmi uz finanšu tirgu darbības uzlabošanu, kas notiktu, pateicoties lielākai stabilitātei, ieguldījumu novirzīšanai uz reālo ekonomiku, reglamentēšanas politikai, kura var uzlabot Eiropas finanšu tirgu izmantojamību, efektīvāki un pārredzamāki, nodokļu konsolidācijai dalībvalstīs sakarā ar lielāku līdzekļu pieejamību, varētu konstatēt pat pozitīvu kopējo ietekmi uz IKP izmaiņām, kas saskaņā ar aplēsēm būtu $0,25\%$ ⁽²²⁾.

4.3 EESK uzskata, ka ietekmes novērtējums, kas pievienots Komisijas priekšlikumam, ir nepietiekams, un tāpēc Komisijai

vajadzētu izstrādāt šā novērtējuma papildu analīzi, kurā būtu detalizētāk aplūkota minētā priekšlikuma ietekme.

4.3.1 EESK uzskata, ka ir jāņem vērā šādi aspekti: dažas sekas, kas minētas šajā atzinumā, bet nav aplūkotas Komisijas ietekmes novērtējumā; daži skaidrojumi pieņēmumiem, kuri veido pamatu Komisijas ietekmes novērtējumam (piemēram, FDN darbības jomā iekļauto finanšu produktu pieprasījuma elastība); ietekme saistībā ar iespējamo pārvešanu uz patērētājiem un uzņēmumiem; FDN ieviešanas ietekme uz nodarbinātību ES dalībvalstu finanšu nozarē.

4.4 EESK uzskata, ka FDN ieviešana jāsteno, izmantojot atbilstošu kārtību, lai novērstu vai vismaz samazinātu riskus un attiecīgās izmaksas. EESK uzskata, ka riski, kas jāņem vērā, ir šādi: risks, ka nodoklis varētu tikt pārvērsts kredīta izmaksās, kuras uzliek uzņēmumiem un patērētājiem; pensiju fondu peļņas samazināšanās; finanšu ieguldījumu pārceļšana; izmaksu paaugstināšanās uzņēmumiem riska apdrošināšanas gadījumā (nodrošināšanās pret izejvielu cenu un valūtas kursu svārstībām); nodokļa ietekme uz finanšu nozares peļņu un tām dalībvalstīm, kurās finanšu nozarei ir liela nozīme; nodokļa ietekme uz ekonomiku, ņemot vērā to, ka nodokļa ieviešana varētu notikt ekonomiskās lejupslīdes posmā.

4.5 Tomēr EESK uzskata, ka šiem riskiem ir pretstatītas ievērojami lielākas iespējas un priekšrocības. Lai gan FDN apgrūtinātu īstermiņa ieguldījumus, tas noteiks pieprasījuma palielināšanos vidējā termiņa un ilgtermiņa ieguldījumiem, kurus parasti izmanto uzņēmumu un valstu finansēšanai. Tāpēc palielināsies tirgos pieejamā likviditāte, un tas sekmēs uzņēmumu, mājsaimniecību un valstu parādu situācijas uzlabošanu. Atvasinātu finanšu instrumentu tirgu stabilitātei būs īpaša nozīme. Ņemot vērā šo instrumentu raksturiezīmes, vajadzētu būt ievērojamai ietekmei uz veikto darījumu skaitu, un tādējādi tiktu ierobežota to instrumentu izplatīšanās, kuri ir lielā mērā atbildīgi par finanšu tirgu un pasaules ekonomikas krīzi pēdējos gados.

4.6 Iespējamā papildu nodeva, ko uzliek pensiju fondiem saistībā ar FDN ieviešanu, būtu neliela, ņemot vērā šo ieguldījumu nosacījumus un veidus. Turklāt pensiju fondiem raksturīgo aktīvu (ieguldījumi, kas mazāk pakļauti svārstībām) iespējamā atkārtotā novērtēšana varēs kompensēt un pārsniegt iespējamās peļņas samazinājumus, kas saistīti ar nodokļa piemērošanu. Tomēr EESK uzskata: lai novērstu vai mazinātu ietekmi uz pensiju fondiem, varētu izvērtēt likmes samazināšanas iespēju vai dažu atbrīvojumu piešķiršanu šai jomai.

4.7 FDN darbības joma un likmes ir noteiktas, ņemot vērā mērķi ierobežot negatīvās sekas, kādas būtu ieguldījumu un finanšu fondu pārvietošanai ārpus ES. EESK jau ir uzsvērusi šo nepieciešamību brīdī, kad kļuva skaidrs, ka nodokli vairs nebūtu iespējams ieviest pasaules mērogā.

⁽²²⁾ Griffith-Jones, S., Persaud, A., *op.cit.*, 2012. gads.

4.7.1 Runājot par FDN darbības jomu, rezidences (jeb teritoriālā) principa pieņemšana paredz, ka arī tās trešo valstu finanšu iestādes, kas reģistrētas ES, tiek apliktas ar nodokli, un tas nozīmē plašu šā nodokļa piemērojamības spektru. Jau finanšu iestāžu teritoriālās piederības definēšana, kas paredzēta, lai noteiktu dalībvalsti, kurā nodoklis tiek iekasēts, ļauj maksimāli samazināt nodokļa nemaksāšanas un apiešanas gadījumus.

4.7.2 Lai vēl vairāk novērstu finanšu darījumu pārvietošanu, EESK atbalsta Eiropas Parlamenta priekšlikumu ieviest emisijas principu, ar kuru saskaņā nodoklis tiek piemērots (kā zīmognodeva) visiem tiem darījumiem, kas izmanto finanšu instrumentus, kurus emitējušas ES reģistrētas juridiskās personas ⁽²³⁾.

4.7.3 Attiecībā uz likmes piemērošanu EESK atgādina, ka 2010. gadā pieņemtajā atzinumā (sk. 2. zemsvītras piezīmi) tā bija ieteikusi piemērot vienotu likmi 0,05 % apmērā, un piekrt, ka divu likmju piemērošana, kā to ir ierosinājusi Komisija, ļaus samazināt tirgu pārvietošanas risku un nodrošinās atbilstīgus līdzekļus ES budžetā un dalībvalstu budžetos.

4.7.4 Turklāt EESK atgādina, ka valstīs (Dienvidkorejā, Honkongā, Indijā, Brazīlijā, Taivānā, Dienvidāfrikā), kur FDN tika ieviests, īpašu uzmanību pievēršot tā pārvaldībai, nodokļa bāzei un likmes piemērošanai, tika sasniegti pozitīvi rezultāti ieņēmumu ziņā un vienlaikus netika ierobežota ekonomiskā izaugsme ⁽²⁴⁾.

4.8 Sākotnējā tirgus izslēgšana no nodokļa darbības jomas mazina FDN ietekmi uz reālo darbību finansēšanas izmaksām un ierobežo to līdz netiešai ietekmei uz iespējamo likviditātes samazināšanos, ko nodoklis izraisa finanšu iestāžu tirgoto vērtspapīru jomā.

4.9 Tā kā nodokli piemēro arī valūtas atvasinājumu līgumiem, bet ne tūlītējiem valūtas darījumiem, ar nodokli varētu aplikt ievērojamu daļu spekulatīvu darījumu valūtas tirgos ⁽²⁵⁾.

Iespējamā tūlītējo valūtas darījumu iekļaušana FDN darbības jomā nebūtu ne faktiskais kapitāla brīvās aprites ierobežojums (ņemot vērā paredzētās likmes), ne Lisabonas līguma attiecīgo noteikumu pārkāpums (*Leading Group on Innovating Financing for Development*, Parīze, 2010. gada jūnijs).

4.10 Kā jau EESK norādīja (2011. gadā pieņemtais atzinums, sk. 2. zemsvītras piezīmi), FDN un FAT nav alternatīvas nodokļu sistēmas. FDN būtībā ietekmē īstermiņa darījumus, savukārt FAT — finanšu darbības kopumā (tātad arī darījumus sākotnējā tirgū). FDN ieviešana neizslēdz arī Eiropas FAT sistēmas piemērošanu, sevišķi, ja pamatmērķis ir nodrošināt taisnīgu un būtisku finanšu nozares ieguldījumu publiskajās finansēs (2010. gada atzinums, sk. 2. zemsvītras piezīmi), kā arī saskaņot nodokļa uzlikšanu finanšu darbībām, lai nostiprinātu vienoto tirgu. Turklāt jau pati Eiropas finanšu darījuma nodokļa sistēmas piemērošana nozīmē, ka dalībvalstīs ir vajadzīga lielāka nodokļu sistēmas viendabība finanšu darbību jomā kopumā.

4.10.1 Finanšu darījuma nodoklim ir progresīva ietekme, ņemot vērā to, ka augstu ienākumu grupas vairāk izmanto pakalpojumus, ko sniedz finanšu nozare, un ka mājsaimniecībām un ar finanšu sektoru nesaistītiem uzņēmumiem nerodas tiešas izmaksas, jo nodoklis netiek piemērots aizdošanas un aizņemšanās darbībām, kas uz tiem attiecas. Šos darījumus apgrūtinātu tikai iespējamās netiešās izmaksas sakarā ar mazāku likviditāti finanšu iestāžu darbībās.

4.11 Nodokļa iekasēšanas sistēma ir vienkārša un rada ļoti zemas izmaksas darījumiem tirgū un reģistrētiem darījumiem kopumā. Tāpēc būtu jāpaplašina finanšu darījumu reģistrācijas pienākumi, iekļaujot ārpusbiržas darījumus, kas attiecas uz nestandartizētiem produktiem, kurus divas puses, pamatojoties uz divpusējiem darījumiem, tirgo tā saucamajos ārpusbiržas atvasinājumu tirgos.

Briselē, 2012. gada 29. martā

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas
priekšsēdētājs
Staffan NILSSON

⁽²³⁾ Ja līgumslēdzējas puses zīmognodevu nemaksātu, pirkšanas vai pārdošanas līgums zaudē spēku. Eiropas Parlamenta 2012. gada 10. februāra ziņojuma projekts par priekšlikumu Padomes direktīvai par kopīgu finanšu darījuma nodokļa sistēmu un grozījumiem Direktīvā 2008/7/EK, ziņotāja — *Anni Podimata* kdze.

⁽²⁴⁾ *Griffith-Jones, S., Persaud, A., op. cit., 2012. gads.*

⁽²⁵⁾ Valūtas darījumi ir tieši tā darījumu kategorija, kurai *J. Tobin* bija paredzējis šādu nodokli. *Tobin, J., A Proposal for International Monetary Reform. Prof Tobin's Presidential Address at 1978 Conference of Eastern Economic Association. Wash. D.C., Cowles Foundation Paper – Reprinted for Eastern Economic Journal, 4(3-4), 1978. gada jūlijs-oktobris.*

PIELIKUMS

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas Atzinumam

Turpmāk minētie grozījumi ieguva vairāk nekā ceturtdaļu balsu, taču tika noraidīti debatēs.

1.1. punkts

Pēc 1.1. punkta pievienot šādu jaunu 1.2. punktu:

“Komiteja tomēr pauž ievērojamas bažas par nodokļa negatīvo ietekmi uz izaugsmi un nodarbinātību, uz ko Komisija norādījusi savā ietekmes novērtējumā, un ir norūpējusies, ka negatīvas sekas iespējamas arī ārpus finanšu nozares, proti, ka tas varētu apgrūtināt mazo un vidējo uzņēmumu un lauksaimnieku piekļuvi kapitālam un palielināt izmaksas aizdevumaņēmējiem un pensiju noguldītājiem. Paredzams, ka ierosinātais nodoklis arī varētu samazināt mājsaimniecību ar zemiem ienākumiem pirk-tspēju.”

Pamatojums

Mutiski.

Balsojumā ar 93 balsīm par, 143 pret un 11 atturoties grozījumu noraida.

1.10. punkts

Papildināt šādi:

“EESK uzsver vajadzību uzmanīgi pārvaldīt negatīvās makroekonomiskās un mikroekonomiskās sekas, kas saistītas ar FDN leģislatīvo piemērošanu, un novērst vai vismaz samazināt ar tām saistītos riskus un attiecīgās izmaksas. Šajā sakarā noteikti jāatzīmē — tā kā finanšu nozares daļa katras dalībvalsts ekonomikā ir atšķirīga, šī nodokļa radītais slogs visās dalībvalstīs nebūs vienāds. Tāpēc EESK uzskata, ka vajadzētu izvērtēt atbilstošu kompensācijas mehānismu ieviešanu, lai kompensētu visnopietnākās negatīvās sekas, kādas FDN ieviešana varētu izraisīt reālajā ekonomikā.”

Pamatojums

Nav noliedzams, ka finanšu nozares daļa katras dalībvalsts ekonomikā ir atšķirīga. Tāpēc būtu tikai pareizi, ja EESK norādītu uz šo faktu.

Balsojumā ar 86 balsīm par, 137 pret un 15 atturoties grozījumu noraida.

3.3.2. punkts

Grozīt šādi:

“EESK vēlreiz uzsver, ka pašreizējo krīzi ir izraisījis 2007. gada finanšu krīze, kas no 2008. gada aptvēra reālo ekonomiku⁽¹⁾, un uzskata, ka nozare, kura (kopā ar politiskajām aprindām) ir vislielākā mērā atbildīga par šīm krīzēm, proti, finanšu nozare jāaicina sniegt taisnīgu ieguldījumu tās pārvarēšanā. Līdz šim ES dalībvalstis bija apņēmušās atbalstīt finanšu nozari (ar finansējumu un garantijām) 4 600 miljardu euro apmērā jeb 39 % no ES-27 IKP 2009. gadā. Šis ieguldījums nopietni pasliktināja dažu ES dalībvalstu valsts finanšu stāvokli un izraisīja bīstamu euro zonas krīzi⁽²⁾.”

Pamatojums

Saistībā ar atbildību par krīzi nedrīkst nepieminēt politikas, jo ir acīmredzams, ka viņu daudzgadīgā bezatbildīgā darbība lielā mērā veicināja krīzi daudzās valstīs.

Balsojumā ar 72 balsīm par, 154 pret un 15 atturoties grozījumu noraida.

⁽¹⁾ Atzinums par tematu “Komisijas paziņojums “Ekonomikas politikas koordinēšanas uzlabošana stabilitātei, izaugsmei un nodarbinātībai — instrumenti labākai ES ekonomikas pārvaldībai”, OV C 107/7, 06.04.2011.

⁽²⁾ Eiropas Komisija, Brisele, 2011. gada 28. septembris, SEC(2011) 1103 final, Komisijas dienestu darba dokuments “Ietekmes novērtējuma kopsavilkums. Pavaddokuments dokumentam “Priekšlikums Padomes direktīvai par kopīgu finanšu darījuma nodokļa sistēmu un grozījumiem Direktīvā 2008/7/EK””.

4.6. punkts

Grozīt šādi:

“Iespējamā iespējams, ka papildu nodevu, ko uzliek pensiju fondiem saistībā ar FDN ieviešanu, būtu neliela varētu uzskatīt par nelielu, ņemot vērā šo ieguldījumu nosacījumus un veidus. Turklāt, bet pensiju fondiem raksturīgo aktīvu (ieguldījumi, kas mazāk pakļauti svārstībām) iespējamā atkārtotā novērtēšana varēs kompensēt un pārsniegt iespējamās peļņas samazinājumus, kas saistīti ar nodokļa piemērošanu. Tomēr ir liela iespējamība, ka šā nodokļa sekas būs pensiju apjoma samazināšanās nākotnē, kas jo sevišķi skars darbaņēmējus tajās dalībvalstīs, kur pensiju fondos uzkrātie līdzekļi veido ļoti lielu pensijas daļu. Tāpēc Tomēr EESK uzskata: lai novērstu vai mazinātu ietekmi uz pensiju fondiem, no FDN vajadzētu pilnībā atbrīvot darījumus, ar kuriem tiek veikta iemaksa pensiju fondos vai to galīgā izmaksa, kā arī varētu vajadzētu izvērtēt ievērojamas likmesju mazināšanas iespēju vai dažu atbrīvojumu piešķiršanu šai jomai citu darījumu gadījumā.”

Pamatojums

No informācijas, ar kuru varēja iepazīties izpētes grupā, izriet, ka nākotnē šis nodoklis var samazināt pensiju uzkrājumus pat par 5 %. Nav morāli pieņemts, ka nākotnē miljoniem Eiropas pensionāru šādā veidā būtu spiesti samierināties ar to, ka samazinās viņu pensijas, kas visbiežāk jau tā ir zemas.

Balsojumā ar 82 balsīm par, 142 pret un 19 atturoties grozījumu noraida.

4.7.3. punkts

Papildināt šādi:

“Attiecībā uz likmes piemērošanu EESK pauž nožēlu, ka 2010. gada atzinumā (sk. 2. zemsvītras piezīmi) tā bija ieteikusi piemērot vienotu likmi 0,05 % apmērā, un piekrist, ka divu likmju piemērošana, kā to ir ierosinājusi Komisija, ļaus samazināt tirgu pārvietošanas risku un nodrošinās atbilstīgus līdzekļus ES un DV budžetā. Tomēr EESK uzskata: ja šis nodoklis tiks ieviests tikai Eiropas Savienības valstīs un netiks piemērots pasaules mērogā, maksimālajai likmei nevajadzētu pārsniegt 0,05 %, bet tās iespējamais pieaugums līdz 0,1 % (atbilstoši Komisijas ierosinājumam) varētu notikt pēc vairākiem gadiem un pēc ieviestās sistēmas ekonomisko un sociālo seku rūpīgas analīzes.”

Pamatojums

Nav nekādu iemeslu, lai EESK mainītu savu agrāko nostāju attiecībā uz maksimālo likmi 0,05 % apmērā, jo sevišķi ņemot vērā ierosinātā risinājuma daudzās, grūti paredzamās sekas.

Balsojumā ar 85 balsīm par, 144 pret un 12 atturoties grozījumu noraida.